

LAUSUNTO 16.7.2018

Asia: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle varhaiskasvatuslaiksi, OKM/3/010/2018

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry lausuu kunnioittavasti opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry kiittää mahdollisuudesta lausua käsittelyssä olevasta asetuseronnoksesta

Ammatilliset perustutkinnot ja pätevyys

SAKKI pitää esitettyä asetusta pääasiassa kannatettavana. On perusteltua, että varhaiskasvatuslain muutoksen yhteydessä päivitetään myös lastenhoitajien kelpoisuusvaatimuksia siten, että ne vastaavat ammatillisen koulutuksen reformin yhteydessä päivitettyjä tutkintojen perusteita. Uudet ammatillisten perustutkintojen perusteet tulevat voimaan 1.8.2018 alkaen.

Asetuseronnoksessa esitetään, että varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävään olisivat jatkossa päteviä uuden kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon suorittaneet henkilöt, jotka ovat suorittaneet varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalan (110 osp) tai kommunikaation ja viittomakielisen ohjauksen osaamisalan (110 osp). Asetuksessa edellytetään kuitenkin kommunikaation ja viittomakielisen ohjauksen osaamisalan suorittaneilta henkilöiltä myös varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan toteuttamisen osaamiskokonaisuutta (30 osp), jotta pätevyys lastenhoitajan tehtäviin täyttyy.

Lisäksi asetuksessa säädettäisiin, että myös uudistettu sosiaali- ja terveysalan perustutkinto antaisi varhaiskasvatuksen lastenhoitajan pätevyyden, jos henkilö on suorittanut lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisalan (145 osp).

On perusteltua, että jatkossa varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviin edellytetään asetuksessa esitettyjen tutkintojen sekä tutkinnon osien suorittamista. Uuden varhaiskasvatuslain tavoitteena on ollut erityisesti parantaa varhaiskasvatuksen pedagogista laatua ja siksi sekä kasvatus- ja ohjausalan perustutkintoon sekä sosiaali- ja terveysalan perustutkintoon on varhaiskasvatusta koskeviin osaamisaloihin lisätty pedagogisen osaamisen koulutusta. Siksi on hyvä, että lastenhoitajan pätevyyteen edellytetään jatkossa varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalan, lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisalan tai varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan toteuttamisen osaamiskokonaisuudella täydennetyn kommunikaation ja viittomakielisen ohjauksen osaamisalan suorittamista.

Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tarjoama pätevyys

Asetusluonnoksessa kasvatus- ja ohjausalan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot on rajattu kelpoisuuden antavien tutkintojen ulkopuolelle. Uudet kasvatus- ja ohjausalan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ovat tulossa voimaan 1.1.2019 ja näiden tutkintojen uudet perusteet ovat edelleen valmistelussa Opetushallituksessa. Asetusluonnoksen muistion mukaan kyseisten ammatti- ja erikoisammattitutkintojen jättäminen kelpoisuuden ulkopuolelle johtuu niiden perustutkintoja suppeammasta ja kapea-alaisemmasta sisällöstä. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen ei katsota tuottavan yhtä laajaa osaamista varhaiskasvatuksen tehtäviin kuin asetusluonnoksessa mainitut perustutkinnot.

Kasvatus- ja ohjausalan ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tarjoaman osaamisen arviointi on toistaiseksi mahdotonta, sillä uusia tutkinnon perusteita näiden tutkintojen osalta ei ole vielä julkaistu. Olisikin perusteltua katsoa näiden tutkintojen soveltuvuutta varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviin uudelleen siinä vaiheessa, kun tutkintojen perusteet ovat valmistuneet.

Muuntokoulutukset ammatillisen tutkinnon suorittaneille varhaiskasvatuksen ammattilaisille

Lopuksi SAKKI haluaa vielä muistuttaa ministeriötä uuden varhaiskasvatuslain aiheuttamista vaikutuksista lastenhoitajien työllistymiseen, sillä uusi lainsäädäntö tulee vähentämään lastenhoitajien työpaikkoja jopa puolella uuden henkilöstömitoituksen vuoksi. Jotta toisen asteen tutkinnon suorittaneilla varhaiskasvatuksen ammattilaisilla olisi myös siirtymäajan jälkeen mahdollisuus jatkaa alalla, tulisi Opetus- ja kulttuuriministeriön varata rahoitusta erillisten muuntokoulutusten järjestämiseksi, jotta lastenhoitajan tehtävissä työskentelevät henkilöt voivat jatkokouluttautua joko varhaiskasvatuksen sosionomeiksi tai opettajiksi. Muuntokoulutus on myös kätevä väline valmistautua mahdolliseen työvoimapulaan, sillä uuden henkilöstömitoituksen vaatimien varhaiskasvatuksen sosionomien ja opettajien kouluttaminen vie aikansa.

Myös varhaiskasvatuksen lastenhoitajien kelpoisuuden antavien koulutusten osalta tulee lakimuutoksen myötä huomioida koulutusalojen opiskelijamäärissä, jotta koulutusjärjestelmä ei tuota ylisuurta määrää varhaiskasvatuksen ammattilaisia suhteessa tarjolla oleviin työpaikkoihin. Vaikka uudessa varhaiskasvatuslaissa onkin vuoteen 2030 kestävä siirtymäsäännös henkilöstörakenteen muutosten osalta, alkavat lainsäädännön vaikutukset näkyä rekrytointiprosesseissa heti lain astuttua voimaan.

ELIAS TENKANEN

Puheenjohtaja

044 7530 581

elias.tenkanen@sakkiry.fi

ANNA MÄKIPÄÄ

Pääsihteeri

050 3100 570

anna.makipaa@sakkiry.fi

Lisätietoja:

Samuli Maxenius, koulutuspoliittinen asiantuntija

044 7766 048, samuli.maxenius@sakkiry.fi